



Zutphen & Achterhoek

Paul Engelen uit Lochem strijdt voor rijkere natuur in Berkeldal

Paul Engelen woont sinds vier jaar in het buitengebied van Lochem, dicht bij kastelpark De Cloese, op een paar honderd meter van de Berkel. Ooit wilde de gemeente daar honderd huizen bouwen. Dat ging niet door dankzij een groep natuurbewuste en verontruste Lochemers, die de Berkel willen beschermen. Ook Engelen trekt nu ten strijde.

Gert Kramer
Lochem

Bij De Cloese staan tegenwoordig vijftien woningen. In een ervan woont Paul Engelen met zijn partner. De geboren Limburger koestert de Berkel en haar omgeving en is een burgerinitiatief begonnen: Bescherm het Berkeldal. Hij wil er alles aan doen de mooie natuur van de rivier te behouden en te herstellen. „Dit is de levensader van de Achterhoek.“

Terwijl de robotmaaiers rondjes draait op het gazon, kijkt Engelen (70) vergeenoed vanuit de woonkamer richting Berkel. „Ik stond laatst te praten met iemand die hier al lang in de buurt woont. Hij vertelde me dat het hier vroeger wemelde van de weidevogels. In de jaren 60 werd de Berkel gekanaliseerd en kwamen er kades langs de rivier. Nu is hier haast geen weidevogel meer te zien.“

Missie geslaagd

Als die weidevogels toch eens terug zouden komen... Engelen: „Dan is mijn missie geslaagd. Dat is toch een soort step op de horizon. Toen we hier kwamen wonen, werd ik verliefd op de Berkel en ging ik me in de rivier verdiepen. Toen kwam ik erachter hoe mooi het hier ooit was. Hoe rijk aan dieren en planten. Daar is nu is bitter weinig van over.“

„Door het kanaliseren is het waterschap van de Berkel constant. De rivier overstroomt niet meer, waardoor er op het land langs de Berkel geen ontwikkeling is in flora en fauna. Dieren en planten verdwijnen door de droogte. Het aantal insecten is drastisch gedaald, waardoor weidevogels er amper voldoende vinden. Die vogels



Paul Engelen, met achter zich de Berkel. „Ik wil er alles aan doen om de mooie natuur van de levensader van de Achterhoek te behouden.“

verdwijnen daardoor ook.“

Er waren ooit plannen meanders aan te leggen in het stuk Berkel tussen Lochem en Borculo, om de rivier de ruimte te geven. Net als is gedaan in de buurt van Almen. „Dat ging tussen Lochem en Borculo niet door omdat de gemeente Lochem er helaas niet uitkwam met grondeigenaren.“

Knokken voor meanders

Engelen wil er alles aan doen de Berkel meer ruimte te geven. Hij hoopt bijvoorbeeld voor elkaar te krijgen dat die meanders er wel komen, in de hele Achterhoek. „Ook in plaatsen als Rekken en Eibergen. Ik wil het waterschap en de provincie zover zien te krijgen dat zij de Berkel meer gaan be-

schermen. Dat is moeilijk, omdat de grond langs de Berkel geen beschermde status heeft, „Ik heb al een stuk of tien positieve reacties gehad. Uit Lochem, maar ook uit Zutphen en Borculo bijvoorbeeld. Het moet nog groeien.“

„Mijn doel is een sterke groeiping die, mogelijk als stichting en in samenwerking met Natuurmonumenten en Natuur en Milieu Gelderland, druk kan uitoefenen en iets voor elkaar kan krijgen. Richting waterschap en provin-

cie, maar ook de gemeente Lochem. Want die heeft ambitieuze nieuwbouwwplannen, die de Berkel bedreigen.“

Woningen Lochem-Oost

Engelen doet daarmee vooral op de plannen die de gemeente heeft voor Lochem-Oost, op het gedeelte tussen de Tusselerdijk en de Berkel. Daar moeten voor het jaar 2030 driehonderd nieuwe woningen zijn gebouwd.

Engelen: „En daarna zijn in dat gebied nog eens vijftigduizend huizen gepland. Dat zijn heel veel huizen in een gebied tussen twee mooie stukken natuur.“ Engelen heeft niet de illusie dat hij de nieuwbouw kan verijdelen. „Dat houd je niet meer tegen.

Ik wil het waterschap en de provincie zover zien te krijgen, dat zij de Berkel meer gaan beschermen

Paul Engelen, initiatiefnemer Bescherm het Berkeldal

Maar ik hoop genoeg mensen achter me te krijgen om een volwaardige gesprekspartner te worden voor de gemeente. Dan kunnen we eens praten over bijvoorbeeld een bepaalde afstand van de Berkel tot waar de gemeente kan bouwen. Zodat er langs de rivier genoeg ruimte overblijft waar de natuur zich kan ontwikkelen.“

Mooi en levendig

Engelen wil benadrukken dat hij niet tegen huizenbouw is. „Dat is nodig, want de woningnood hoog. Dat realiseer ik me heel goed. Maar als je nieuwe woningen bouwt, doe dat dan wel met oog voor dieren en natuur. Zodat het Berkeldal weer net zo mooi en levendig wordt als het ooit was.“